

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Čtyřletý cyklus (1. – 2. roč.) a vyšší stupeň osmiletého cyklu (kvinta – sexta)

Charakteristika vyučovacího předmětu:

Výtvarný obor navazuje na výtvarnou výchovu základní školy a vychází ze vzdělávacího obsahu Výtvarného oboru a vzdělávací oblasti Umění a kultura dle RVP GV (v platném znění).

Časové a organizační vymezení

Výtvarná výchova je povinný vyučovací předmět v 1. a 2. ročníku. V rámci Estetické výchovy si žáci volí výtvarnou nebo hudební výchovu. Časová dotace činí dle učebního plánu 2 – 2 – 0 – 0 hodin týdně.

Výuka probíhá formou dvouhodinového bloku jednou týdně, realizuje se ve skupinách. Většina výuky se uskutečňuje v učebně školy. Ta je určena pro výtvarnou výchovu, ale probíhá zde výuka i jiných předmětů. Dále se vyučování koná v plenéru, ve výstavních síních, galeriích, muzeích. Výuka je realizována formou různých vyučovacích metod – samostatná i skupinová práce, krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Ve 4. ročníku je zařazen povinně volitelný seminář z výtvarné výchovy (2 hodiny týdně).

Zde je možnost přípravy na maturitní zkoušku z výtvarné výchovy. Ta se skládá ze 3 částí – praktické zkoušky (kresby zátiší), obhajoby domácích prací a losované otázky z okruhů dějin umění. Student nesmí z žádné části být klasifikován známkou nedostatečně, aby u zkoušky uspěl.

Realizovaná průřezová témata a mezipředmětové vztahy

V rámci předmětu Výtvarná výchova jsou realizovány některé tematické okruhy průřezových témat:

OSV – ověřování si získaných poznatků při vlastní tvorbě, působení na různé smysly, kreativita, zaujmutí postojů

EV – vztah člověka a životního prostředí, tvůrčí činnosti, otázky ekologie

MV – uživatelská činnost ve sledování kulturních rubrik, www stránek galerií, programových nabídek věnovaných výtvarné tvorbě

VMEGS – žijeme v Evropě (poznatky o evropských kulturních kořenech a hodnotách, přehled o významných evropských umělcích, významných umělcích v českém prostředí), přehled o vlivu globalizace na kulturní změny (kulturní okruhy ve světě a Evropě)

Vstupy mezipředmětových vztahů jsou konkretizovány v obsahu předmětu – zejména jde o český jazyk, dějepis, hudební výchovu matematiku (geometrii) a další.

Výchovné a vzdělávací strategie:

V hodinách je pro rozvíjení klíčových kompetencí využíváno zejména následujících postupů

- učitel seznamuje žáka s přehledem dějin umění a s nejnovějším děním v umění
- žák své poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů s aktuálními i historickými uměleckými projevy, chápe význam výtvarného díla a výtvarného umění v historickém kontextu
- učitel informuje žáky o umělecko-historických památkách v regionu
- učitel zadává taková témata, jež podněcují tvořivost a kreativitu ve zpracování
- žák své prožitky, zkušenosti a znalosti uplatňuje při své vlastní tvorbě, samostatně dokáže vybírat výtvarné prostředky pro vlastní vyjádření
- podněcuje žáky k využití všech dostupných výtvarných technik
- klade důraz na využití všech dostupných médií
- učitel vede žáky k práci samostatné i ve skupině
- učitel organizuje pro žáky návštěvy výstav, muzeí, galerií a účast na soutěžích

- dává možnost pro seberealizaci i sebevyjádření na základě dostupných výtvarných technik
- učí vnímat žáky krásu umění a poznávat hodnoty umění

Kompetence k učení

- Na příkladech uměleckých děl současnosti i minulosti učitel motivuje žáka k osvojení důležitých poznatků pro pochopení významu a přínosu výtvarného umění pro poznání a pro jeho osobní život, rozvíjení představivosti a fantazie.
- Umožňuje žákovi propojovat postupy, metody a prostředky z různých druhů umění (výtvarné umění, literatura, film, hudba, divadlo).

Kompetence k řešení problémů

- Učitel umožňuje žákovi hledat různé varianty a způsoby řešení vlastního tvůrčího záměru, umožňuje mu rozvíjet vlastní zkušenosti a dovednosti, navrhovat různé alternativy postupů, experimentovat.

Kompetence komunikativní

- Na příkladech různého způsobu prezentace vlastní tvorby je žák veden k pochopení výtvarného projevu jako prostředku komunikace. Při interpretaci a vnímání vlastní i umělecké produkce učí žáky užívat odborné pojmy pro formulování vlastního názoru a vyjádření vlastního způsobu vnímání. Při debatách učí žáky vzájemně si naslouchat, konstruktivně diskutovat, vnímat a respektovat hodnoty, postoje druhých.

Kompetence sociální a personální

- Umožňuje realizovat vlastní záměr od prvotního nápadu až po jeho prezentaci, tím vede žáka k zodpovědnosti za svou práci, schopnosti sebereflexe. Při rozsáhlejších skupinových projektech si žáci uvědomují důležitost spolupráce i tvůrčí podnětné atmosféry.

Kompetence občanská

- Žák dostává příležitost učit se vnímat kulturní a duchovní hodnoty, poznávat a respektovat jejich odlišnosti uvědomovat si hodnoty a význam kulturního dědictví, včetně pochopení významu tradic

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k prezentování vlastních výtvarných děl při výzdobě školní budovy a na účasti vybraných výtvarných soutěží

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami /SVP/

Výuka žáků se SVP vychází z obecných zásad stanovených školním vzdělávacím programem. Ve vyučovacích hodinách se klade důraz na individuální přístup a dostatečnou komunikaci. Vyučující v případě potřeby spolupracuje na plánu pedagogické podpory (PLPP) nebo individuálním vzdělávacím plánu žáka (IVP). Mezi způsoby podpory patří slovní motivace ze strany učitele, libovolný výběr méně náročných témat a výtvarných technik, možnost zpracování dobrovolných referátů v rámci dějin umění. Vyučující v případě skupinové práce volí tak, aby spolupracoval méně nadaný s více nadaným studentem. Taktéž může vyučující některé výtvarné práce pouze slovně hodnotit a doporučit určité obměny či změny, případně klasifikovat pouze povedené práce.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků

Výuka mimořádně nadaných žáků se řídí obecnými zásadami stanovenými v ŠVP. Ve vyučovacích hodinách klade vyučující důraz na individuální přístup a vytváření prostoru pro uplatnění jejich nadstandardních dovedností či znalostí. Mezi formy podpory patří konzultace mimo vyučování a motivace vyučujícího k účasti ve výtvarných soutěžích. Případně vyučující poskytuje možnou individuální volbu témat nebo výtvarných technik v rámci výuky. Další formou podpory je možná volba maturitní zkoušky z výtvarné výchovy.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA:

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Hodinová dotace – 2 hodiny týdně

První ročník / kvinta

Očekávaný výstup	Školní výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, realizovaná průřezová témata
<i>Vysvětlí umělecký znakový systém a dokáže v něm rozpoznat a nalézt umělecké znaky</i> <i>Definuje jednotlivé kulturní a umělecké etapy a na příkladech vysvětlí znaky konkrétního uměleckého stylu</i>	<i>Porovnává různé znakové systémy (slovesné umění, hudba, výtvarné umění), rozpoznává specifčnosti jednotlivých obrazových znakových systémů</i> <i>Orientuje se v dějinách umění, chápe zákonitosti vývoje umění a kultury, rozlišuje styly, definuje jednotlivé umělecké směry, posoudí jejich vývoj a změny, rozpozná charakteristické rysy směrů, aplikuje své poznatky při charakteristice jednotlivých umělců a při interpretaci jejich děl</i> <i>Uplatňuje ve své tvorbě principy kresby, malby i grafiky Zvládá perspektivní a prostorové vyjádření</i>	<i>Umění a kultura – vymezení pojmů, specifika umění</i> <i>Dějiny umění – umění pravěku, Orientálních despocií, Řecka a Říma, umění Kréty, Etrusků, počátky křesťanské kultury, umění Byzance, románská, gotická i renesanční kultura</i>	ČJ - jazyková interpretace D - propojení historických souvislostí IVT - použití médií Bi - příroda a prostředí ZSV - esteticky hodnotící hlediska, podklady pro vnímání kultury z hlediska filosofie, náboženství, svého „já“, návštěvy výstav, muzeí, galerií Ch – technologické postupy tvorby VMEGS – významné evropské kulturní kořeny a hodnoty, významní Evropané, vliv globalizace na rozvojové procesy a kulturní změny, kulturní okruhy ve světě a Evropě MV – užití jako zdroje informací

<i>Samostatně přemýšlí o uplatnění tradičního i netradičního výtvarného vyjádření, umí hledat nejrůznější možná řešení sebereflexe, umění chápe jako nekonečný zdroj inspirace</i>	<i>Snaží se uplatňovat odborná slova pro definování hodnot umění</i>	<i>Vlastního umělecká tvorba – na základě prožitku, vnímání, důraz na „já“ – jednoduché výtvarné projekty, řešení plochy, prostoru, struktury, linie, objemu, abstrahování Kresba v plenéru</i> <i>Osobní postoj k uměleckým hodnotám, proměny komunikačních obsahů umění ve vztahu k současným technologiím.</i>	<i>OSV- sebepoznávání, psychohygienu, kreativita</i>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Hodinová dotace – 2 hodiny týdně

Druhý ročník / sexta

Očekávaný výstup	Školní výstup	Učivo	Mezipředmětové vztahy, realizovaná průřezová témata
<i>Vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</i>	<i>Klasifikuje jednotlivé umělecké směry, posoudí jejich vývoj a změny, rozpozná charakteristické rysy směrů, aplikuje své poznatky při charakteristice jednotlivých umělců a při interpretaci uměleckých děl. Orientuje se v dějinách umění, chápe zákonitosti vývoje umění a kultury, rozlišuje styly.</i>	<i>Dějiny umění - historický vývoj slohů, návaznost z prvního ročníku- baroko, rokoko, klasicismus, empír, romantismus, umění 19.stol., nové umělecké směry, směry 20.stol. a současné výtvarné tendence umění</i>	ČJ -jazyková interpretace D - historické souvislosti IVT - uživatelská činnost ZSV - estetické vnímání, sebepoznávání, poznávání na základě filosofie a náboženství, návštěvy muzeí, galerií, výstav Bi - příroda a člověk, ekologie v tvorbě Ch - technologické postupy VMEGS – kulturní okruhy ve světě a Evropě, významní Evropané, významní Evropané z českého prostředí
<i>Uvědomuje si význam osobně založených podnětů pro vznik své tvorby Vnímá architekturu jako součást přírody, řeší otázku kultury bydlení</i>	<i>Uplatňuje znalosti výtvarných technik pro vyjádření své tvorby, porovnává odlišné prostředky Vyjadřuje své názory na umění, zamýšlí se nad významovým vztahem přírody a architektury, nad zásahy do krajiny, na kulturu bydlení a života</i>	<i>Vlastní umělecká tvorba – uplatnění kresebného, malířského a grafického ztvárnění – linie, tvaru, objemu, figury, prostoru. Gestická malba Architektura a její studie, příroda a architektura, street art Tvorba v plenéru</i>	OSV - kreativita, ověřování vlastních poznatků v tvorbě, sebehygiena, využití lidských smyslů

<i>Plně využívá svých výtvarných schopností v aplikaci mediálních zdrojů a umí hledat zdroje inspirace v umění</i>	<i>Uplatnění vlastní výtvarné zkratky, inspirace v dosavadních zdrojích umění</i>	<i>Humor ve výtvarném umění, karikatura, komiks. Písmo, reklama, logo, design, možnost základů fotografie, výtvarná zkratka</i>	MV - užití počítačové grafiky
<i>Vysvětlí, jaké předpoklady jsou k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti</i>	<i>Vyjádří svůj názor na umění, interpretuje uměl. díla na základě dostupných zdrojů studia</i>	<i>Umělecká kritika, osobní postoj k uměleckým hodnotám ve vztahu k současným technologiím.</i>	